

Dosarul nr. 2ra-807/19

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. V. Șchiopu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. D. Stănilă, D. Corolevschi, D. Pușca)

DECIZIE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de către Vitalie Mihăilă

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Mihăilă împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și încasarea cheltuielilor de judecată

la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Mihăilă împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și și încasarea cheltuielilor de judecată și

la cererea de chemare în judecată a lui Sergiu Alcaz împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Vitalie Mihăilă, Alexandru Mihăilă și Sergiu Alcaz și menținută hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătoriei Ungheni, prin care acțiunile au fost respinse

constată:

La 16 iunie 2015, Vitalie Mihăilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției.

În motivarea acțiunii a invocat că la 13 martie 2015, aproximativ pe la ora 08:00, Tatiana Andronic din intenții huliganice, a lovit cu picioarele în automobilele parcate în fața Direcției Regionale „Vest” a Poliției de Frontieră a MAI, iar la 19 martie 2015 Tatiana Andronic din aceleași intenții, a zgârniat cu un obiect metalic mai multe automobile, cauzând prin acțiunile sale deteriorări considerabile automobilului de model „BMV X-3” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe care dânsul îl deține.

La 20 martie 2015, împreună cu colegii săi a depus o plângere la Inspectoratul de Poliție Ungheni, prin care a solicitat atragerea la răspundere a Tatianei Andronic.

La 4 mai 2015 a fost pornit procesul contravențional în privința Tatianei Andronic, în baza semnelor componente prevăzute de art. 104 Cod contravențional, distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine și în baza semnelor contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, huliganism nu prea grav, în urma căruia Tatianei Andronic i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 120 unități convenționale pe ambele contravenții, ceea ce constituie suma de 2400 de lei.

A menționat că din cauza deteriorării automobilului de model „BMV X-3” cu numărul de înmatriculare UN BE 755, dânsul a fost nevoit să-l vopsească suportând cheltuieli în mărime de 10500 de lei, fapt confirmat prin actul de efectuare a lucrărilor.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1398, 1416, 1422 Cod civil, art. 6, 90, 94, 96, 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Tatianei Andronic în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 10500 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 3000 de lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1500 de lei.

La 16 iunie 2015, Alexandru Mihăilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma comiterii contravenției.

În motivarea acțiunii a relevat că în urma acțiunilor din intenții huliganice a Tatianei Andronic din 13 martie 2015 și 19 martie 2015, automobilului de model „Skoda” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe care îl deține, i-a fost cauzat acțiuni considerabile.

Astfel, dânsul a suportat cheltuieli în sumă de 3000 de lei, pentru vopsirea automobilului, fapt confirmat prin actul de îndeplinire a lucrărilor.

A indicat că la 4 mai 2015 a fost pornit procesul contravențional în privința Tatianei Andronic în baza semnelor componente prevăzute de art. 104 Cod contravențional, distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine și în baza semnelor contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, huliganism nu prea grav, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 120 unități convenționale pe ambele contravenții, ceea ce constituie suma de 2400 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1398, 1416, 1422 Cod civil, art. 6, 90, 94, 96, 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Tatianei Andronic în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 3000 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 2000 de lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1500 de lei.

La 16 iunie 2015, Sergiu Alcaz a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma comiterii contravenției.

În motivarea acțiunii a invocat că în urma acțiunilor din intenții huliganice a Tatianei Andronic din 13 martie 2015 și 19 martie 2015, automobilului de model „Audi 100” cu numărul de înmatriculare XXXXX, pe care îl deține, i-a fost cauzat deteriorări considerabile.

Iar în urma pornirii procesului contravențional pornit la 4 mai 2015 în privința Tatianei Andronic, în baza semnelor componente prevăzute de art. 104 Cod contravențional, distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine și în baza

semnelor contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, huliganism nu prea grav, acesteia i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 120 unități convenționale pe ambele contravenții, ceea ce constituie suma de 2400 de lei.

În consecință, din cauza deteriorării automobilului de model Audi 100” cu numărul de înmatriculare XXXXX, dânsul a suportat cheltuieli pentru vopsirea acestuia, în sumă de 1500 de lei, sumă probată prin actul de efectuare a lucrărilor.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1398, 1416, 1422 Cod civil, art. 6, 90, 94, 96, 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Tatianeii Andronic în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 1500 de lei, a prejudiciului moral în sumă de 1500 de lei și a cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de 1000 de lei.

Prin încheierea din 25 septembrie 2015 a Judecătoreii Ungheni, au fost conexate într-un singur proces cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Sergiu Alcaz împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Mihăilă împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției.

Prin încheierea din 13 octombrie 2015 a Judecătoreii Ungheni, au fost conexate într-un singur proces cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Mihăilă împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Mihăilă împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătoreii Ungheni, a fost respinsă cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Mihăilă împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției, ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată a lui Sergiu Alcaz împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției, ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Mihăilă împotriva Tatianeii Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției, ca fiind neîntemeiată.

Au fost încasate în mod solidar de la Vitalie Mihăilă, Sergiu Alcaz și Alexandru Mihăilă în beneficiul Tatianeii Andronic, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2400 de lei.

Prin decizia din 22 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, au fost respinse apelurile declarate de către Vitalie Mihăilă, Alexandru Mihăilă și Sergiu Alcaz și menținută hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătoreii Ungheni.

Prin decizia din 12 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Vitalie Mihăilă, casată decizia din 22 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți și restituită cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2017, a fost respinsă cererea Tatianeii Andronic cu privire la explicarea deciziei din 12 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție.

Prin decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți, au fost admise cererile de apel depuse de către Vitalie Mihăilă, Alexandru Mihăilă și Sergiu Alcaz, casată integral hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătorei Ungheni și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunile au fost admise parțial.

A fost încasată de la Tatiana Andronic cu titlu de prejudiciu material în beneficiul lui Vitalie Mihăilă suma de 10500 de lei, în beneficiul lui Sergiu Alcaz suma de 1500 de lei și în beneficiul lui Alexandru Mihăilă suma de 3000 de lei. În rest, acțiunile au fost respinse.

Au fost încasate de la Tatiana Andronic cu titlu de cheltuielile de judecată în beneficiul lui Vitalie Mihăilă suma de 2350 de lei, în beneficiul lui Sergiu Alcaz suma de 1500 de lei și în beneficiul lui Alexandru Mihăilă suma de 1500 de lei.

A fost încasată de la Tatiana Andronic în contul statului taxa de stat în mărime de 487,50 de lei.

Prin decizia din 8 august 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Tatiana Andronic, casată decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Bălți și remisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Prin decizia din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Vitalie Mihăilă, Alexandru Mihăilă și Sergiu Alcaz și menținută hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătorei Ungheni.

La 26 februarie 2019, Vitalie Mihăilă a declarat recurs împotriva deciziei din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le ca ilegale și neîntemeiate.

A menționat că din intențiile huliganice a Tatiane Andronic, ultima i-a deteriorat automobilul de model „BMV X-3” cu numărul de înmatriculare XXXXX.

A obiectat că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, potrivit cărora cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 3 ianuarie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 110 vol. IV) și care a fost recepționată de către recurent la data de 10 ianuarie 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la dosar (f. d. 111 vol. IV).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 februarie 2019, în termenul legal.

La 29 aprilie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Tatiana Andronic a depus referință la recursul declarat, prin care a solicitat respingerea acestuia ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei

instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea în partea casată a unei noi hotărâri din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

După cum rezultă din materialele cauzei prin ordonanța procurorului în Procuratura r-nului Ungheni privind pornirea procesului contravențional din 4 mai 2015, a fost pornit procesul contravențional în privința Tatiane Andronic în baza art. 104 și 354 Cod contravențional (f. d. 14 vol. I).

La data de 7 mai 2015, ofițerul de sector a Sectorului nr. 1 a IP Ungheni a întocmit în privința Tatiane Andronic procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI02964481 în temeiul art. 104 Cod contravențional – distrugerea sau deteriorarea intenționată a bunurilor străine, pe faptul că la data de 13 martie 2015, ora 14.00, a deteriorat cu o creangă de lemn și cu picioarele mai multe automobile, dintre care și automobilul de model BMW X3 cu nr. de înmatriculare XXXXX, automobilul de model AUDI 100 cu nr. de înmatriculare XXXXX și automobilul de model Škoda cu nr. de înmatriculare XXXXX, cauzând un prejudiciu material proprietarilor automobilelor. Prin decizia agentului constator Tatiane Andronic i-a fost aplicată sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 60 u. c., ce constituie 1200 de lei (f. d. 16 vol. I).

Tot, la data de 7 mai 2015 a fost întocmit în privința Tatiane Andronic procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI02964482 în temeiul art. 104 Cod contravențional, pe faptul că la data de 19 martie 2015, ora 11.00, a zgârâiat intenționat cu o cheie metalică automobilele parcate pe XXXXX, inclusiv și automobilul de model BMW X3 cu nr. de înmatriculare XXXXX și automobilul de model Škoda cu nr. de înmatriculare XXXXX, cauzând un prejudiciu material proprietarilor automobilelor. Prin decizia agentului constator Tatiane Andronic i-a fost aplicată sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 60 u. c., ce constituie 1200 de lei (f. d. 17 vol. I).

Împotriva proceselor-verbale menționate, Tatiana Andronic a făcut o contestație, care prin hotărârea din 20 iunie 2016 a Judecătoriei Ungheni, menținută prin decizia din 19 octombrie 2016 a Curții de Apel Bălți, a fost respinsă ca fiind depusă peste termenul legal.

Actele cauzei atestă că Vitalie Mihailă Alexandru Mihăilă și Sergiu Alcaz s-au adresat cu cereri de chemare în judecată împotriva Tatiane Andronic, solicitând încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță având ca obiect repararea prejudiciului cauzat în urma acțiunilor ilicite ale Tatiane Andronic, a ajuns la concluzia respingerii acțiunii cu privire la repararea prejudiciului și compensării cheltuielilor de judecată, constatând că actele prezentate de reclamantii nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în problema creată. Prin

urmare, instanța a conchis că probele prezentate de către reclamantii și anume actele de executare a lucrărilor de vopsire, și din declarațiile date în ședința de judecată, nu poate fi stabilit cu certitudine dacă lucrările de vopsire au fost efectuate sau nu, și dacă acestea sunt urmare a contravenției săvârșite de către Tatiana Andronic.

Instanța de apel, la rândul său, a respins cererile de apel depuse de Vitalie Mihăilă, Alexandru Mihăilă și Sergiu Alcaz și a menținut hotărârea primei instanțe.

Se va menționa că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe au fost contestate cu recurs doar de către Vitalie Mihăilă.

Verificând legalitatea hotărârilor contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recursul declarat de către Vitalie Mihăilă, instanța de recurs constată că instanțele ierarhic inferioare, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, întemeiat au ajuns la concluzia netemeinicii cererii de chemare în judecată în privința reparării prejudiciului material.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține dispozițiile art. 45 alin. (1) Cod contravențional (în vigoare la data înaintării acțiunii), dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă. Soluționând cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui.

Potrivit art. 14 Cod civil alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

Conform prevederilor art. 1398 alin. (1) Cod civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repara prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În conformitate cu art. 1416 alin. (2) și (3) Cod civil (în vigoare la data înaintării acțiunii), instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repara bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat. Instanța de judecată stabilește cuantumul reparației prin echivalent bănesc în funcție de întinderea prejudiciului de la data pronunțării hotărârii.

Astfel, Colegiul relevă că prin prejudiciu se înțelege rezultatele dăunătoare, de natură patrimonială, consecințe ale încălcării drepturilor și intereselor legitime ale unei persoane.

Respectiv, prejudiciul este cel mai important element al răspunderii civile, fiind o condiție esențială și necesară a acesteia, de sine stătătoare. Un prejudiciu este cert atunci când existența lui este sigură, neîndoielnică și, totodată, poate fi stabilită întinderea sa în prezent.

În conținutul prejudiciului efectiv sunt incluse: cheltuielile pe care o persoană lezată într-un drept le-a suportat real la momentul intentării acțiunii sau care urmează să fie suportate la restabilirea dreptului încălcat, adică cheltuielile suplimentare. La

prejudiciul efectiv sunt atribuite și pagubele rezultate din pieirea sau deteriorarea bunurilor, deoarece și în acest caz de asemenea sunt suportate cheltuieli

Instanța de recurs va nota că pentru a putea da naștere răspunderii patrimoniale, prejudiciul trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să fie efectiv, să fie real și cert și să fie cauzat direct în patrimoniul reclamantului.

La caz, instanța de recurs constată că Vitalie Mihailă, în sarcina căruia revine probarea prejudiciului material solicitat, a prezentat un înscris, numit act de îndeplinire a lucrărilor eliberat de SRL „Tenax-Grup, potrivit căruia suma pentru vopsirea automobilului cu nr. de înmatriculare XXXXX constituie 10 500 de lei (f. d. 11).

Instanța de recurs constată, însă, că din conținutul acestui înscris nu poate fi stabilită data, luna și anul întocmirii acestuia, respectiv nici faptul dacă aceste remedieri sunt determinate de fapta contravențională comisă de Tatiana Andronic.

Totodată, înscrisul dat nu conține nici mențiuni cu referire la deteriorările automobilului pentru care urmează a fi suportate decât o mențiune generală „vopsire” estimată la suma de 10 500 de lei.

Ca final, acest act de îndeplinire a lucrărilor, eliberat de SRL „Tenax-Grup, nu probează că aceste lucrări la automobil se datorează exclusiv deteriorărilor produse la 13 martie 2015 și 19 martie 2015 în urma acțiunilor ilicite ale Tatiane Andronic.

Se va menționa că, alte înscrisuri certe ce ar determina întinderea prejudiciului material cauzat prin evaluarea precisă a acestuia, pe parcursul examinării cauzei, Vitalie Mihailă nu a prezentat

Și asta mai cu seamă în situația în care, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 8 august 2018, odată cu remiterea cauzei la rejudecare, instanța a specificat necesitatea aprecierii de către un expert a prejudiciului material cauzat mijlocului de transport, având în vedere că prin procesul-verbal de cercetare la fața locului întocmit la 19 martie 2015 s-a stabilit că la automobilul de model BMW X3 cu nr. de înmatriculare XXXXX se observă 3 zgârieturi cu deformarea metalului amplasate pe aripa din față, partea stângă care se prelungește până pe ușa din stângă a automobilului.

Or, dovada prejudiciului cade în sarcina reclamantului, prin prisma prevederilor art. 118 alin. (1) CPC, fiind necesar ca din înscrisurile depuse la dosar sau din alte probe să rezulte neîndoielnic întinderea cuantumului pagubei.

Din considerentele menționate, instanțele ierarhic inferioare corect au constatat că prejudiciul material nu poate fi acordat, în situația în care actul de îndeplinire a lucrărilor, eliberat de SRL „Tenax-Grup are un caracter echivoc, care permite o probă sigură în susținerea cerinței lui Vitalie Mihailă cu privire la încasarea prejudiciului material.

În același timp, instanța de recurs constată ca neîntemeiată soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la respingerea cerinței lui Vitalie Mihailă în vederea reparării prejudiciului moral cauzat prin contravenție.

Astfel, conform art. 387 alin. (1) Cod contravențional, victimă este persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

Iar potrivit art. 383 alin. (2) Cod contravențional, victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor când nu există divergențe asupra întinderii acestora.

În speță, instanța de recurs va remarca și jurisprudența CEDO, și anume cazul Ziliberg contra Moldovei (hotărâre din 1 februarie 2005), unde Curtea a reiterat că, în principiu, caracterul general al Codului contravențional și scopul pedepselor, care este atât de a pedepsi, cât și de a preveni, sunt suficiente pentru a arăta că, în sensul articolului 6 al Convenției, reclamantul a fost acuzat de o abatere penală (a se vedea Lauko versus Slovakia, hotărâre din 2 septembrie 1998, Reports 1998-VI, §58).

Prin urmare, contravenția administrativă este definită prin natura sa ca una penală, or, ca și infracțiunea, constituie fapta săvârșită cu vinovăție, însă cu un pericol social mai redus, care, la fel, este prevăzută și sancționată prin lege.

Astfel fiind, la caz au relevanță și prevederile art. 219 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală care direct indică că persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Pentru considerentele expuse, se constată ca neîntemeiată reținerea instanțelor de judecată ierarhic inferioare, cu referire doar la prevederile art. 1422 alin. (1) Cod civil (în redacția de până la 1 martie 2019), precum că Vitalie Mihailă nu a demonstrat cauzarea unui careva prejudiciu moral în urma acțiunilor ilegale a Tatiane Andronic.

Or, fiind incontestabil că Vitalie Mihailă a avut statut de victimă în cauza contravențională, prin prisma prevederilor legale susmenționate, se constată temeinicia motivelor ce îi acordă acestui dreptul de a solicita și recuperarea prejudiciului moral.

Totodată, instanța de recurs relevă că, deși în speță se atestă ilegalitatea hotărârilor instanțelor de judecată ierarhic inferioare cu privire la respingerea integrală a cerinței cu privire la încasarea prejudiciului moral, suma compensării acestuia în mărime de 3000 de lei, solicitată de Vitalie Mihailă, este una exagerată, reieșind din criteriul echității, care presupune că despăgubirea pentru prejudiciul moral trebuie să fie justă, rațională și echitabilă, adică trebuie stabilită în așa mod încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului cauzat, fiind menținut echilibru între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Ca urmare, în funcție de cele constatate și reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs conchide că la caz, suma de 2000 lei poate fi considerată drept o compensație echitabilă și suficientă pentru prejudiciul suferit, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrare cauzate recurentului.

În același timp, potrivit art. 94 alin. (1) și (3) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar părâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Iar potrivit art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Prin prisma acestor prevederi legale, având în vedere că la caz, acțiunea lui Vitalie Mihailă a fost admisă în parte, cheltuielile de judecată suportate de acesta la examinarea prezentei pricini urmează a fi compensate în mod proporțional.

Or, materialele cauzei atestă că pe parcursul examinării prezentului litigiu Vitalie Mihailă a suportat cheltuieli pentru asistență juridică în cuantum de 1500 de lei (f. d. 19 vol II), solicitând compensarea lor.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs consideră că suma de 500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică este una rezonabilă și proporțională, corespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei și susceptibilă compensării în beneficiul lui Vitalie Mihailă, în rest solicitarea acestuia cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată se respinge.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Vitalie Mihailă, de a casa parțial decizia din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătorei Ungheni și anume, în partea acțiunii lui Vitalie Mihailă împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului moral și încasării cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică și a emite în această parte o hotărâre nouă prin care a admite parțial cerințele lui Vitalie Mihailă cu privire la repararea prejudiciului moral și încasării cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică și a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii lui Vitalie Mihailă cu privire la încasarea prejudiciului material.

Având în vedere că decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs doar de către Vitalie Mihailă, instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța cu privire la temeinicia sau netemeinicia acesteia în partea necontestată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Vitalie Mihailă.

Se casează parțial decizia din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătorei Ungheni, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vitalie Mihailă, Alexandru Mihailă și Sergiu Alcaz împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma contravenției și încasarea cheltuielilor de judecată, și anume în parte prin care a fost respinsă cerința lui Vitalie Mihailă împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției și încasarea cheltuielilor de judecată și în această parte se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea lui Vitalie Mihailă împotriva Tatianei Andronic cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției și încasării cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Tatiana Andronic în beneficiul lui Vitalie Mihailă suma de 2000 (două mii) de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Se încasează de la Tatiana Andronic în beneficiul lui Vitalie Mihailă suma de 500 (cinci sute) de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În rest acțiunea lui Vitalie Mihailă împotriva Tatiane Andronic cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției și încasării cheltuielilor de judecată se respinge.

Se menține decizia din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 14 aprilie 2016 a Judecătoriei Ungheni în partea prin care a fost respinsă cerința lui Vitalie Mihailă împotriva Tatiane Andronic cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu